

چهارشنبه 30 فروردین 1396 - 21 رجب 1438 - 19 آوریل 2017

قتل "گریبایدوف" سفیر کبیر روسیه تزاری در ایران به دست مردم معترض تهران (1207 ش)...

قتل "گریبایدوف" سفیر کبیر روسیه تزاری در ایران به دست مردم معترض تهران (1207 ش)

پس از شکست ایران در دوره دوم جنگ با روس، معاهده ترکمنچای به امضا رسید که همانند معاهده گلستان، بر ضرر ایران بود. پس از مدتی گریبایدوف به عنوان سفیر کبیر روسیه، برای نظارت بر اجرای مفاد آن به ایران آمد. او میخواست با زور و خشونت، مردم مسلمان ایران را به قبول و اجرای این قرارداد خفت و بار وادار کند. یکی از مواد قرارداد ترکمنچای، بازگشت مردم سرزمینهای جدا شده از ایران، به آن مناطق بود. در همین حال، شماری از زنان گرجی که در ایران مسلمان شده و ازدواج کرده بودند، حاضر به رها کردن خانوادههای خود و بازگشت به گرجستان نبودند. گریبایدوف نیز قصد داشت به زور، آنان را به سفارت روسیه برده و به گرجستان منتقل نماید. اما میرزا مسیح مجتهد از روحانیون برجسته تهران، مردم را به اجتماع، مقاومت و دفاع از نوامیس مسلمانان فرا خواند. مردم مسلمان تهران نیز با تظاهراتی اعتراض و آمیز به نزدیکی سفارت روسیه رفتند. با تیراندازی مأموران سفارت و کشته شدن سه نفر از مردم بی دفاع، خشم و انزجار عمومی برانگیخته شد و مردم به سفارت روسیه حمله کردند. در این حمله، گریبایدوف و شماری از همراهان او به قتل رسیدند. این حادثه، واکنش طبیعی مردم مسلمان ایران، در برابر ستمگری، تجاوزگری و افزون و بی خواهی دولت روسیه تزاری و بی کفایتی حکومت فتحعلی شاه قاجار بود. اما فتحعلی شاه از این حادثه بسیار ترسید و برای جلوگیری از بروز جنگی دیگر، هیئتی را برای عذرخواهی به روسیه فرستاد. در آن زمان چون روسیه در حال جنگ با عثمانی بود، عذر فتحعلی شاه را پذیرفت و دولت ایران هم میرزا مسیح مجتهد را به عتبات عالیات در عراق تبعید نمود.

اولین سفر "ناصرالدین شاه قاجار" به اروپا (1252 ش)

میرزا حسین خان مشیرالدوله، صدراعظم ناصرالدین شاه قاجار، در نخستین سال صدارتش کوشید برای آشنایی شاه با مظاهر تمدن اروپا و ایجاد زمینههای مناسب برای اجرای برنامههای مورد نظر خود در ایران زمینههای سفر شاه قاجار را به اروپا فراهم سازد. پس از انجام مذاکرات با رؤسای کشورهای اروپایی، امپراتور اتریش و دولتهای آلمان، فرانسه، بلژیک، سوئیس و ایتالیا آمادگی خود را برای پذیرایی از شاه ایران اعلام کردند. تا اینکه در این روز موكب شاهانه از تهران به طرف گیلان حرکت کرد و به سمت مسکو پایتخت روسیه به راه افتاد. این سفر چندین ماهه، گرچه به امید مشاهده ترقیات دولت و اروپایی و رغبت یافتن به اجرای اصول تمدن و نظام جدید زندگی در ایران بود، عملاً نتیجه خوبی نداد. زیرا شاه را مایوس ساخت و فاصله میان تمدن شرق و غرب را آن قدر زیاد یافت که نه تنها امید به رسیدن به پای دولت و اروپایی بزرگ را از او سلب کرد، بلکه او را آماده جلوگیری از تأسی به اروپاییان و حتی مسافرت به اروپا گرداند. در این میان، اصرار و تهدید روسها و نفوذ درباریان بی اطلاع، سودجو و تطمیع شده و بی حقیقتی انگلیسیها که به لباس دوستی در پی بسط نفوذ خود و تضعیف ایران بودند و سیاست دول بزرگ که فقط نفع خود را میخواستند، از عوامل تأیید نظر شاه بود. با این همه، دو سفر دیگر شاه نیز، برای خوشگذرانی بود نه یافتن راه ترقی. همچنین هزینههای سرسامآور و کمرشکن این مسافرت و بیوهیهای بیپایان، باعث عقب ماندگی هرچه بیشتر مملکت، فقر سراسری و وابستگی بیشتر به اجانب میگردید. در این میان، دربار قاجار برای تهیه مخارج این خوشگذرانیها، مجبور بود که به بیگانگان دست نیاز دراز کند و امتیازهای وطن فروشانه و ای را به آنان واگذار کند که بیش از پیش، اقتصاد ایران را در هم می کوبید. امتیازاتی که برخی از آنها، تا بیش از شصت سال نیز ادامه داشت.

عقب نشینی سربازان متجاوز انگلیسی از بندر اسکندریه مصر (1807م)

دولت انگلیس که برای به دست آوردن منافع بیشتر، در صدد گسترش مستعمرات خود در نقاط مختلف جهان بود، در اوایل قرن نوزدهم میلادی تصمیم گرفت سرزمین مصر را که جزو امپراتوری عثمانی بود به تصرف خود درآورد. به همین دلیل ناوگان انگلیس به مصر حمله کرد و بندر اسکندریه را اشغال نمود. اما محمدعلی پاشا، والی مصر با کمک مردم و علمای این کشور که فتوای جهاد علیه مهاجمین را داده بودند، به دفاع از مصر پرداخت. در این نبرد، مردم مسلمان مصر با شجاعت و از خودگذشتگی بسیار مبارزه کردند و دشمن را که به پیشرفتهترین سلاحهای آن دوران مجهز بود، شکست دادند. در پی این شکست، نیروهای مهاجم انگلیسی نیز در 19 آوریل 1807م از بندر اسکندریه مصر عقب نشینی کردند.

انحلال جامعه ملل پس از جنگ جهانی دوم (1946م)

جامعه ملل نخستین سازمان بینالمللی است که بعد از پایان جنگ اول جهانی به پیشنهاد وودرو ویلسون، رئیس جمهور وقت آمریکا و فرمان پاپ در دهم ژانویه 1920م شکل گرفت. میثاق جامعه ملل در سال 1919م در کنفرانس صلح

کشتار پیروان فرقه داودیان در امریکا (1993م)

با حمله پلیس ایالتی امریکا اف. بی. آی به مقر پیروان فرقه داودیان در سال 80 1993 تن از اعضای این فرقه کشته شدند. هواداران این فرقه که مخالفان سیاست‌های امریکا هستند، پس از چند روز محاصره در مقر خود مورد حمله و کشتار قرار گرفتند. کشتار مخالفان حکومت در کشوری چون امریکا که مدعی آزادی بیان و دفاع از حقوق بشر است، باعث حیرت مردم جهان و رسوایی واشینگتن شد.

درگذشت "چارلز داروین" طبیعی‌دان نامی انگلیسی (1882م)

چارلز رابرت داروین طبیعی‌دان، فیزیولوژیست و دانشمند انگلیسی در 12 فوریه 1809م در انگلیس به دنیا آمد. وی در ابتدا مقداری درس طب خواند و سپس الهیات را به پایان رساند، ولی مصاحبت دوستان جدید او را به علوم طبیعی رهنمون ساخت. داروین در سال 1831م به عنوان طبیعی‌دان، عضو هیأتی از محققان شد که قرار بود به امریکای جنوبی و جزایر غربی اقیانوس آرام سفر کنند. در این سفر پنج ساله، داروین درباره جانداران و سنگواره‌های روزگاران پیشین مطالعات فراوانی انجام داد و اصل انتخاب طبیعی در مغزش پرورده شد. هرچند پژوهش‌های داروین نزدیک به بیست سال به طول انجامید اما او از نگارش و انتشار آن پرهیز می‌کرد تا اینکه با اطلاع از پژوهشی درباره تکامل، دریافت نتیجه‌ای را که از 20 سال مطالعه به دست آورده بود، دانشمندی دیگر در کتاب خود خاطر نشان ساخته است. از این رو داروین درصدد برآمد تا نتایج تحقیقات و مطالعات خود را عنوان سازد. از این‌رو، داروین در اول ژانویه 1858م نتایج کارهای علمی خود را مطرح کرد و آنها را در کتاب "اصل انواع"، منتشر نمود. نظراتی که وی در این کتاب و در کتب دیگر در باب تغییر انواع داده، موجب تأسیس مکتبی به نام داروینیسم گردیده است. بنابر قانون تبدیل انواع، موجودات در آغاز خلقت، چنان که امروزه هستند، خلق نشده‌اند. آنها در ابتدا بسیار پست و ساده بوده، سپس طی میلیون‌ها سال، طبق قوانین طبیعی به سوی کمال رفته و به دو دسته گیاهان و جانوران تبدیل شده‌اند. آنها بعدها استخوان دار شده و چهار پایان ظهور کرده‌اند. سرانجام، حیوان دو پا که حُکما، حیوان ناطق خوانده و آن را اشرف مخلوقات می‌دانند، بالاتر از همه قرار گرفته است. داروین نخستین کسی بود که گفت رستنی‌ها و جانوران، به خودی خود دگرگون می‌شوند اما اگر این دگرگونی‌ها با محیط دمساز باشد آن گیاه یا جانور به زندگی خود ادامه می‌دهد و گرنه محکوم به فناست. داروین عقیده قدما درباره نژاد انسان که بنا بر حکایات تورات، همه از نسل آدم بودند را مورد انتقاد قرار داد و نظریه تطوّر یا تکامل را عرضه داشت که بر عکس نظر قدما، به جای هبوط، در حقیقت، صعود آدمی را از مرحله بسیار ابتدایی به مرحله پیچیده حیات و تکامل او را از راه تطابق و سازگاری با محیط به پیش می‌کشید. وی مخالف انتقاد جزمی دین به داستان غیر علمی آفرینش بود. هرچند انتشار افکار داروین در ابتدا باعث بحث و جنجال فراوانی در جامعه علمی آن روز گردید ولی پس از طی سالیانی و حتی ده‌ها سال پس از مرگ داروین، تحت بررسی‌های فراوان قرار گرفت و مورد نقد و تشکیک بسیاری از متفکران واقع شد چارلز داروین سرانجام در نوزدهم آوریل 1882م در 73 سالگی درگذشت و در کنار اسحاق

نپوتن در کلیسای وست میونسټر به خاک سپرده شد.

پاریس به تصویب رسید. ولی با عدم تصویب صلح ورسای از طرف کنگره امریکا، جامعه ملل بدون عضویت ایالات متحده امریکا شروع به کار کرد. مقر جامعه ملل در ژنو در کشور سوئیس و نخستین دبیر کل آن یک دیپلمات انگلیسی بود. جامعه ملل با عضویت 49 کشور شروع به کار کرد و سیزده کشور دیگر نیز در طول حیات جامعه به آن پیوستند. با این حال این جامعه ملل در جلوگیری از وقوع جنگ جهانی دوم و دفع تجاوز ایتالیا به اتریش، تجاوز ژاپن به چین و تجاوز شوروی به فنلاند به تدریج اعتبار خود را از دست داد و این مسئله سرآغاز نابودی جامعه ملل شد. از آن سو، کشورهای متجاوز برای این که تعهدی در قبال جامعه ملل نیز نداشته باشند به تدریج آن را ترک کردند و این امر بیش از قبل، ضعف جامعه را به دنبال آورد. مشکل اساسی کار جامعه ملل چنان که سازمان ملل بدان دچار است، نبودن ضمانتی برای اجرای قطعنامه‌ها، برای جامعه ملل بود و جامعه ملل نمی‌توانست دولت‌های بزرگ را وادار به پیروی از مقررات خود کند. در جریان جنگ دوم جهانی، جامعه ملل عملاً به حال تعلیق درآمد و در پایان جنگ با واگذاری مسئولیت خود به سازمان ملل، انحلال خود را در نوزدهم آوریل 1946م پس از حدود بیست و شش سال فعالیت اعلام کرد.